Mustin verkkokoirakoulu

Onnistu koirasi koulutuksessa

Musti ja Mirri

Kaverina myötä- ja vastakarvassa

1. Miten onnistut koiran kouluttamisessa

1. **Johdonmukaisuus** – käytä aina samoja vihjeitä ja toimintatapoja, jotta koira ymmärtää, mitä siltä odotetaan.
2. **Positiivinen vahvistaminen** – palkitse koira toivotusta käytöksestä herkuilla, leikillä, huomiolla tai tilannekohtaisella palkkiolla. Muista, että koiran omat mieltymykset määrittelevät sen, toimiiko palkkio ja onko palkkio haluttu. Kuuntele koirasi mielipiteitä, jotta koulutus voi onnistua.
3. **Ajoitus** – palkitse heti toivotun käytöksen jälkeen, jotta koira yhdistää palkkion toimintaan.
4. **Lyhyet ja säännölliset harjoitukset** – muutama minuutti kerrallaan useita kertoja päivässä on tehokkaampaa kuin yksi pitkä sessio
5. **Kärsivällisyys ja rauhallisuus** – älä turhaudu, jos oppiminen vie aikaa; jokainen koira etenee omaan tahtiinsa. Jos koulutus ei etene, ota tauko ja muokkaa suunnitelmaa.
6. **Sopiva ympäristö** – aloita rauhallisessa paikassa ilman häiriöitä ja lisää vaikeustasoa vähitellen.
7. **Motivointi** – löydä koirasi suurimmat palkkiot (herkut, leikki, huomio) ja hyödynnä niitä vaihtelevasti ja aktiivisesti
8. **Virikkeellisyys ja monipuolisuus** – vaihtele tehtäviä, jotta koira ei kyllästy. Uusien taitojen oppiminen on jännää.
9. **Koira yksilönä** – huomioi rodun ja yksilön ominaisuudet, ikä, terveydentila, luonne ja juuri tämä hetki
10. **Lempeys ja ilmapiiri** – varmista, että koulutustilanteet ovat sellaisia, että koira osallistuu niihin mielellään. Kouluttaminen etenee hitaasti tai ei ollenkaan, jos koira ei ole motivoitunut ja osallistu hyvillä mielin.
11. **Jatkuva arviointi ja hienosäätö** – seuraa edistymistä ja muuta suunnitelmia tarvittaessa.
12. **Yhteistyön rakentaminen** – palkkioperusteinen koulutus ei ole vain temppujen opettelua, vaan myös suhteen vahvistamista.

Plus-vinkki: **arjen tilannekohtaiset palkkiot**

Opettele huomaamaan ja käyttämään myös tilannekohtaisia vahvisteita/palkkioita: tulet kouluttaneeksi koiraa arjen tilanteissa lähes huomaamatta. Tilannekohtainen palkkio voi olla esim. ulko-oven avautuminen ennen lenkille lähtöä. Tässä yhteydessä on helppo pyytää koira esim. istumaan ja sitten palkkioksi avata ovi - herkkua tai lelua ei tarvita, koska oven avautuminen oli se palkkio.

2. Kouluttamisen peruskaava

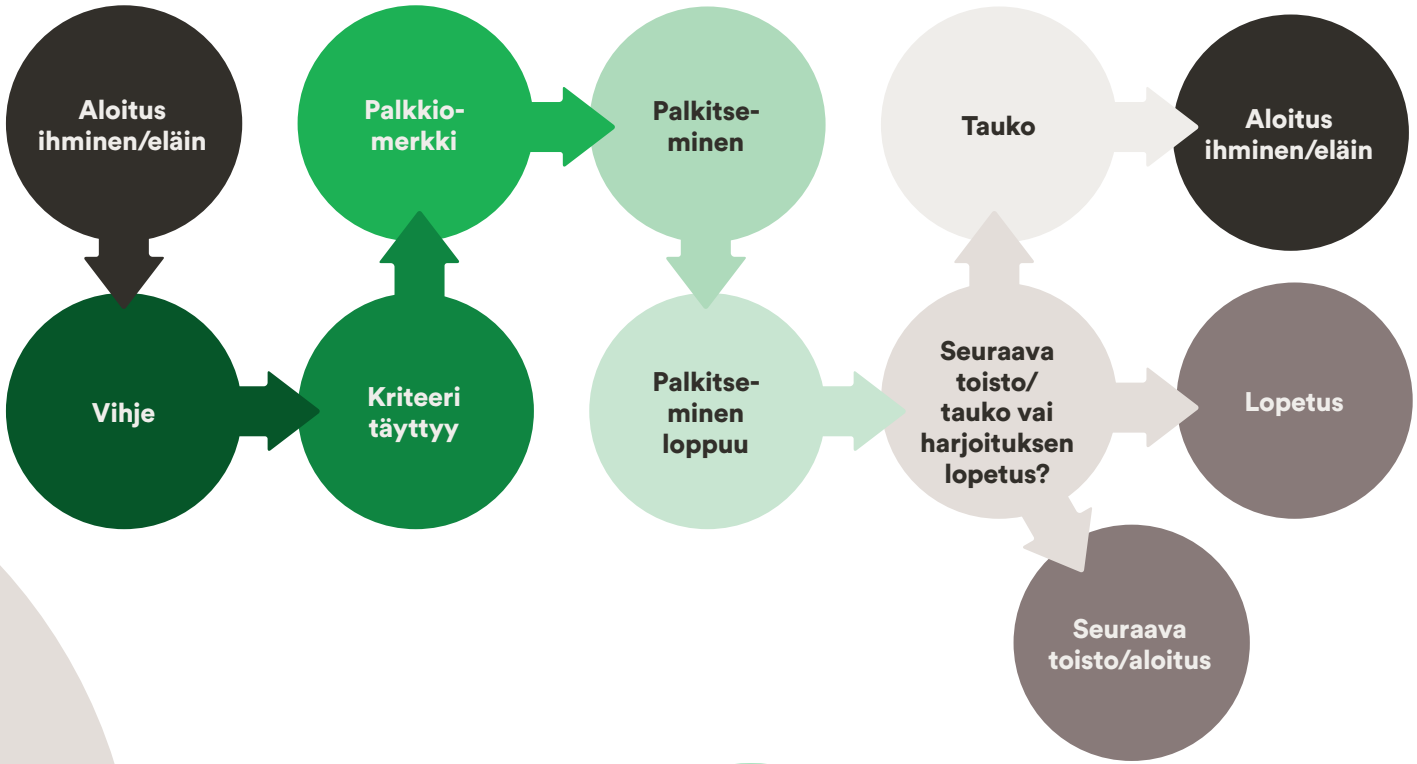
Ihminen järjestää tilanteen sellaiseksi, että koira voi onnistua →

ihminen merkkaa palkkiomerkillä ja tarjoaa koiralle palkkion →

ihminen järjestää/valmistelee tilanteen uudelleen sellaiseksi, että koira voi onnistua toisen kerran

Jatketaan luuppia niin kauan kuin koira jaksaa ja harjoittelu lopetetaan selkeästi.

Koulutustilanteen tarkastelu

Musti ja Mirri
Kaverina myötä- ja vastakarvassa

Tiedätkö mitä haluat kouluttaa?

Määritele huolellisesti mitä haluat kouluttaa ja missä tilanteissa haluat taitoa käyttää. Esim. Haluan, että koirani osaa istua suullisesta vihjeestä ”istu”. Määrittele itsellesi selkeästi miltä haluat, että taito näyttää. Osa on helppo määritellä, esimerkiksi ”istu” näyttää yleensä aika samanlaiselta, mutta esimerkiksi vaikka lelun noutaminen ja hienosti hihnassa kulkeminen voivat näyttää hyvin erilaisilta. Jotta voimme onnistua koulutuksessa, meidän täytyy osata määritellä huolellisesti miltä taidon toivotaan lopuksi näyttävän.

Onko sinulla sopivia palkkioita?

Mistä koira pitää tässä tilanteessa, jossa aiomme kouluttaa? Maistuvatko herkut vai toimiiko lelu paremmin? Mieti miten tarjoat palkkion. On ihan eri asia saada jahdata tai etsiä herkkua tai lelua, kuin saada se suoraan kädestä. Mikä toimii sinun koirallasi? Sen voit selvittää kysymällä koiralta!

Onko sinulla toimiva palkkiomerkki?

Palkkiomerkki on jotain millä ilmoitamme koiralle, että nyt teit jotain mitä ihminen halusi nähdä, seuraavaksi saat palkkion. Selkeä palkkiomerkin käyttö nopeuttaa ja usein selkeyttää sekä rauhoittaa koulutustilannetta, joten tähän kannattaa panostaa.

Palkkiomerkki voi olla esimerkiksi naksutin tai ihan vain sana, esim. ”jes”. Palkkiomerkki ei korvaa palkkiota, vaan se on vain merkki onnistumisesta ja siitä, että palkkio on nyt tulossa. Muutenkin voit toki kehua ja onnitella koiraasi onnistumisesta, mutta palkkiomerkki on työkalu, jonka käytön jälkeen on tärkeä tarjota aina palkkio, jotta palkkiomerkin merkitys säilyy.

Sopiva ympäristö ja tilanne?

Uuden taidon harjoittelu on yleensä parasta aloittaa rauhallisessa ympäristössä, jossa sekä sinä että koirasi voitte keskittyä uuden oppimiseen. On myös hyvä huomioida, että tunnetila joka koiralla on harjoitellessa, voi yhdistyä hyvinkin vahvasti itse taidon suorittamiseen. Onko sinulla ja koirallasi hyvä hetki? Oletteko molemmat hyvällä tuulella, hyvin nukkuneet, ulkoilleet ja syöneet?

Musti ja Mirri
Kaverina myötä- ja vastakarvassa

Koulutuksen aloitus, tauko ja lopetus

Aloitustilanne voi olla esimerkiksi sellainen, että pyydät koiraa luoksesi ja testaat toimiiko valittu palkkio, tai järjestät koiralle mahdollisuuden valita esimerkiksi muutaman erilaisen herkun ja lelun väliltä mikä motivoisi parhaiten tällä hetkellä. Voit myös ottaa käyttöön jonkin vihjeen, esim. ”treenataan”, jota käytät aina ennen kuin aloitatte harjoittelun.

Tauot auttavat oppimaan! Tauot ovat tarpeellisia sekä koiralle että omistajalle. Tauolla omistaja voi pohtia miten koulutusta jatketaan tauon jälkeen ja koira saa palautua harjoittelusta. Tauko voi olla esimerkiksi takapihalla vierailu (pissalla käynti?), nuuskumaton tai muun aktivointipelin pelailua, puruluun syöntiä tai yhteinen hellittelyhetki. Tärkeintä on, että tauko on oikeasti mieluinen ja palauttava. Ota myös tähän jokin vihje, esimerkiksi ”tauko” ja ohjaa koira tauolle.

Harjoittelun lopetus kannattaa järjestää myös mieluisaksi ja voi olla jotain samanlaista, kuin taukokin, mutta lopetukseen kannattaa ottaa eri vihje, jotta koira ymmärtää, että nyt harjoittelu loppuu.

Kriteeriportaat kohti käyttäytymistä, jonka haluamme opettaa

Kriteeriportailla tarkoitetaan ”tipuaskelia” jotka koiralle opettamalla pääsemme kohti haluttua taitoa. Mitä vaikeampi ja monimutkaisempi taito, sitä tärkeämpi on pilkkoa taidon opettaminen pieniin osakriteereihin.

Yleistys ja häiriöiden lisäys

Yleistys ja häiriöiden lisäys tarkoittaa sitä, että koira pystyy suorittamaan tehtävän erilaisissa tilanteissa ja häiriöissä. Vaikka koira osaisi istua esim. olohuoneessa, se ei tarkoita, että se sujuisi vaikka lenkillä häiriössä, vaan asioita täytyy harjoitella monipuolisesti erilaisissa häiriöissä ja ympäristöissä, jotta taito lähtee onnistumaan monipuolisesti. Hyvä kaava on, että taidosta tulee yleensä vahva, kun harjoittelet sitä 20 paikassa, 20 eri häiriön alla 20 kertaa.

Taidon nimeäminen

Kun koiralla on selkä käsitys taidon suorittamisesta, voit alkaa nimetä taitoa niin, että sanot valitsemasi vihjeen juuri ennen kuin koira suorittaa tehtävän.

Musti ja Mirri
Kaverina myötä- ja vastakarvassa

Mallisuunnitelma käden koskettaminen: näin kouluttaminen voisi mennä

Mitä haluat kouluttaa?

Haluan opettaa koirani koskettamaan kuonolla käteeni. Tämä on hauska temppu ja aion hyödyntää sitä esimerkiksi ohituksissa ja vieraiden tervehtimisessä.

Onko sinulla sopivia palkkioita?

Koirani pitää kovasti Smaakin kanaherkusta, pilkon sitä valmiiksi ja käytän sitä. Testaan palkkion maistuvuutta vielä ennen koulutuksen aloittamista.

Onko sinulla palkkiomerkki?

Olen käyttänyt merkkiä ”jes” ennen kuin tarjoilen herkun koiralle, käytän tässä koulutuksessa tätä samaa palkkiomerkkiä.

Sopiva ympäristö ja tilanne?

Aloitan harjoittelun kotona olohuoneessa, siellä on rauhallista eikä ole kovin paljon häiriöitä. Koira on käynyt ulkona ja syönyt jo iltaruuan, joten ei ole liian nälkäinen ja pystyy luultavasti keskittymään.

Koulutuksen aloitus, tauotus ja lopetus

Aloitan sanomalla koiran nimen ja tarjoamalla sille herkun, näin saan samalla testattua, että herkku maistuu. Teemme pari koiralle helppoa tehtävää, esimerkiksi istumista, jonka koirani osaa hyvin, niin pääsemme virittymään kouluttamisen tunnelmaan.

Tauolle otan nuuskumaton joka on koko ajan tarjolla. Tauolla lisään sinne herkkuja. Koira pääsee tauolle ja saan itsekin miettiä, että miten jatkan koulutusta.

Koulutuksen lopetan ilmoittamalla koiralle ”loppu” ja näyttämällä tyhjiä käsiä ja tarjoan koiralle loppupalkaksi purutikun tai leikkihetken ja takapihalla ulkoilun.

Pienet askeleet kohti käyttäytymistä, jonka haluamme opettaa

1. Koira katsoo kättä → palkkiomerkki → palkkio
2. Koira liikkuu kohti kättä → palkkiomerkki → palkkio
3. Koira koskettaa kättä joka on valmiiksi lähellä → palkkiomerkki → palkkio
4. Koira tulee koskettamaan kättä liikkuen askeleen tai kaksi kohti kättä → palkkiomerkki →palkkio
5. Koira tulee koskettamaan kättä muutaman metrin päästä/käden ollessa eri asennossa/liikkeessä → palkkiomerkki → palkkio
6. Taidon nimeäminen
7. Jokaista vaihetta toistetaan 1-3 kertaa, tarpeen mukaan. Jos koira hyppää yhden kriteerin yli, se ei haittaa, vaan koira palkitaan.
8. Jos ei etene, kriteerisuunnitelmaa muutetaan tai helpotetaan.

VINKKI! *Palkitse koiraa usein heittämällä nami maahan. Kun koira hakee herkun maasta, sen huomio siirtyy hetkeksi pois kädestäsi. Näin koira oppii hakeutumaan itse käden luo. Kun harjoitus alkaa sujua, voit vähitellen vaikeuttaa sitä heittämällä palkan hieman kauemmas. Tällä tavalla koira pääsee harjoittelemaan hakeutumista koskettamaan kättä myös etäämpää.*

Yleistys ja häiriöiden lisäys

Harjoitellaan ensin olohuoneessa, sitten keittiössä ja makuuhuoneessa, myöhemmin takapihalla ja lenkkireittien varrella, silloin kun kotiin tulee vieraita jne.